05/09/2021

Εγκαίνια έκθεσης του «ζωγράφου της Επανάστασης του ’21» Θεόφιλου

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Εγκαινιάστηκε χθες, Σάββατο 4 Σεπτεμβρίου 2021, στο Ιστορικό Αρχείο-Μουσείο Ύδρας, η έκθεση με έργα του «ζωγράφου της Επανάστασης», Θεόφιλου, με τίτλο η «Ιστορία είναι άνεμος». Πρόκειται για 12 έργα του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ (ή Κεφαλά) πολύτιμα και ξεχωριστά μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, που «ταξίδεψαν» από τη Μυτιλήνη στην Ύδρα, στο πλαίσιο υπογραφής μνημονίου συνεργασίας του Δήμου Μυτιλήνης με το ΙΑΜΥ.

Η έκθεση διοργανώθηκε με αφορμή τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση και έχει στόχο να αναδείξει την πολιτιστική κληρονομιά που άφησε πίσω του ο Θεόφιλος Χατζημιχαήλ, αλλά και να ενώσει δύο τόπους, την ιστορική Ύδρα με τον τόπο του ζωγράφου, τη Μυτιλήνη.

«Τέτοιες συνεργασίες είναι καταπληκτικές και μόνο με ενότητα μπορούμε να

προχωρήσουμε μπροστά, τώρα που η χώρα μας δοκιμάζεται. Εάν δεν ενωθούμε εμείς οι Έλληνες, πώς θα δώσουμε το καλύτερο για τα παιδιά μας που τα αγαπάμε περισσότερο απ' όλα. Ο Θεόφιλος στην εποχή του λοιδορήθηκε. Έφυγε από το Βόλο και γύρισε στη γενέτειρά του γιατί τον έριξαν από μία σκάλα που ζωγράφισε, κατηγορώντας τον ως σοβατζή , έναν άνθρωπο που ήταν πολύ μπροστά από την εποχή του. Αυτό πρέπει να είναι ένα μήνυμα για τα παιδιά μας, ένα μήνυμα για το πόσο πρέπει να ενισχύουμε τα όνειρά τους, για το πόσο να τα βοηθάμε να εκπληρώσουν τα όνειρά τους», επισήμανε μεταξύ άλλων, ο τέως υφυπουργός Εθνικής 'Αμυνας, Αλκιβιάδης Στεφανής, που παρευρέθηκε στην εκδήλωση των εγκαινίων. Στη συνέχεια, ο κ. Στεφανής ευχαρίστησε το Ιστορικό Αρχείο-Μουσείο Ύδρας για την «τιμή» και την «πρόσκληση» τονίζοντας ότι «η τιμή δεν γίνεται προς το πρόσωπό του» αλλά προς τις Ένοπλες Δυνάμεις που τα τελευταία δύο χρόνια έχουν κάνει πράγματα όπως ποτέ άλλοτε. «Οι Ένοπλες Δυνάμεις είναι παντού. Είναι κοντά στους Έλληνες πολίτες στηρίζοντάς τους και δείχνοντας ότι το κράτος είναι συνεπές. Η τιμή που μου έκαναν να είμαι εδώ σήμερα, είναι η τιμή προς τις Ένοπλες Δυνάμεις κι ευχαριστώ εκ μέρους τους», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Στους αγώνες και τις θυσίες όλων όσων συμμετείχαν στην Ελληνική Επανάσταση, αναφέρθηκε ο δήμαρχος Μυτιλήνης, Στρατής Κυτέλης, τονίζοντας ότι μέσω της έκθεσης τιμώνται όλοι εκείνοι που θυσίασαν το βιός τους και την ζωή τους για την ελευθερία. «Ήταν εκείνοι που είχαν μυηθεί στην Φιλική Εταιρεία, εκείνοι που είχαν μυηθεί στο μυστικό της Ελληνικής Επανάστασης, έχοντας υψηλά εθνικά ιδεώδη», υπογράμμισε ο κ. Κυτέλης, ενώ μίλησε και για «την ανεκτίμητη βοήθεια που έδωσε η Ύδρα για τον ιερό σκοπό της παλιγγενεσίας του έθνους μας». «Θελήσαμε να τιμήσουμε οι Μυτιληνιοί τη θυσία όλων αυτών, με τους 12 πίνακες του Θεόφιλου, του δικού μας λαϊκού ζωγράφου που είχε την ίδια "τρέλα" με εκείνους που έκαναν την Επανάσταση. Ήθελε να απεικονίσει τους ήρωες του '21 σε καμβά, σε τοίχους αλλά και σε γύψο. Ο φτωχούλης του Θεού με τη φουστανέλα, Θεόφιλος, ζωγράφισε λέγοντας, δεν ξέρω ιστορία όπως οι δάσκαλοι, αλλά εγώ εμπνέομαι από τα τραγούδια και από τον τόπο», σημείωσε ο κ. Κυτέλης, ενώ χαρακτήρισε «τιμή» την συμμετοχή τους στις εκδηλώσεις του νησιού της Ύδρας για τα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης.

«Η ιστορία είναι άνεμος και την καταλαβαίνεις όταν την ανασαίνεις», έλεγε ο Θεόφιλος, ο φτωχός φουστανελάς από την Μυτιλήνη που έζησε στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα. Όπως εξήγησε η διευθύντρια του Ιστορικού Αρχείου – Μουσείου Ύδρας, Κωνσταντίνα Αδαμοπούλου, ο Θεόφιλος δεν ζωγράφιζε με το χέρι του αλλά με την ψυχή και το συναίσθημα του, χωρίς να φαντάζεται τι θα γινόταν με το έργο του. «Τα έργα του μυρίζουν Ελλάδα, θάλασσα, χώμα,

θυμάρι, πεύκο, γαλάζιο ουρανό, αγάπες, έρωτες αλλά και Ρωμιοσύνη και ήρωες του ’21 και μάχες ξακουστές και κατορθώματα μοναδικά και μας μεταφέρουν σε κόσμους αλλοτινούς», υπογράμμισε η κ. Αδαμοπούλου. «Θεωρώ σημαντικό το γεγονός, ένας, τέτοιας εμβέλειας ζωγράφος, πανεθνικός, πανέλληνας, ο Θεόφιλος, να φέρνει κοντά δύο τόπους τόσο μακρινούς και συνάμα τόσο κοντινούς. Η κουλτούρα είναι ενιαία, το πνεύμα είναι ενιαίο, ο πολιτισμός είναι ενιαίος, είμαστε Έλληνες όλοι, ο Θεόφιλος μας έφερε κοντά. Αυτός ήταν και ο διακαής μας πόθος. Μας πήρε καιρό να οργανώσουμε την έκθεση. Τα έργα του Θεόφιλου είναι μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Έπρεπε να μετακινηθούν με ειδικές άδειες του κεντρικού αρχαιολογικού συμβουλίου, παλέψαμε 6 μήνες να έχουμε την αδειοδότηση και να φέρουμε τη Μυτιλήνη στην Ύδρα», σημείωσε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η κ. Αδαμοπούλου. Παράλληλα, η κ. Αδαμοπούλου προανήγγειλε και κάποιες δράσεις που θα πραγματοποιηθούν το επόμενο διάστημα και θα αναφέρονται, κυρίως, στην νεολαία του τόπου τους και των όμορων νησιών. «Πρόκειται για τρεις δράσεις. Η πρώτη είναι εκπαιδευτικό εικαστικό εργαστήριο για τα σχολεία όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, με παράλληλο κάλεσμα των σχολείων όμορων νησιών, που θα διαρκεί 90 λεπτά και θα περιλαμβάνει διαδραστικές τεχνικές προκειμένου οι συμμετέχοντες, με βιωματικό τρόπο, να εξοικειωθούν με τα έργα της έκθεσης, ενώ το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με μία εικαστική δραστηριότητα προκειμένου να εκφραστεί μέσα από τις τεχνικές αυτές το πνεύμα του Θεόφιλου. Η δεύτερη δράση θα είναι ένα εργαστήριο με εκπαιδευτικούς. Σκοπός του εργαστηρίου θα είναι πώς το έργο του Θεόφιλου μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για την διδακτική διαδικασία. Η τρίτη δράση θα είναι μία βιωματική προσέγγιση του έργου του Θεόφιλου με εργαστήριο ενσυνειδητότητας για ενήλικες», εξήγησε η κ. Αδαμοπούλου.

Για μια έκθεση «ορόσημο» που ξεχωρίζει για το περιεχόμενό της και τους συμβολισμούς της, έκανε λόγο η διευθύντρια των Γενικών Αρχείων του Κράτους, Αμαλία Παππά. «Ο αγώνας του ’21 είναι μία ιστορία αφηγήσεων και αναπαραστάσεων, τροφοδότησε το φαντασιακό των ξένων φιλελλήνων αλλά και των ίδιων των Ελλήνων, όχι μόνο για την περίοδο 1821-1828 αλλά και μετέπειτα. Οι αναπαραστάσεις του αγώνα αφηγούνται τις εικόνες της Επανάστασης και εμπλουτίζουν εικονογραφικά τις πληροφορίες που μας παραδίδονται. Αυτές τις εικόνες των εμβληματικών προσωπικοτήτων του αγώνα, αλλά και των αφανών ηρώων που μας παραδίδει και ο Θεόφιλος. Μεταφέρει μέσα από τα δικά του ακούσματα και τις δικές του προσλαμβάνουσες πρόσωπα και ιστορικά γεγονότα, όχι μόνο του ’21 αλλά κι άλλων ιστορικών περιόδων, θέλοντας να αναδείξει, όπως κι άλλοι, τη συνέχεια του ελληνισμού στον χώρο και στον χρόνο», επισήμανε η κ. Παππά κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους τοπικοί φορείς της Ύδρας αλλά και της Μυτιλήνης, καλλιτέχνες και πρόσωπα της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ κατά τη διάρκεια της απονεμήθηκαν συμβολικά δώρα, ενώ ξεχωριστό σημείο αποτέλεσε η απονομή του συμβόλου της Μυτιλήνης στην κ. Αδαμοπούλου, από τον δήμαρχο του νησιού, Στρατή Κυτέλη.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ / Ιωάννα Καρδάρα